

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Pater

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

cæteri Confessarii: sed Episcopus potest ad secundum examen vocare omnes Confessarios tam sæculares quam Regulares, vt experiatur, an illorum scientia sit extenuata, & boni mores mutati: ergo idem potest cum Parochis. Deinde ex Tridentino sess. 21. c. 8. Episcopus habet ius visitandi beneficia curata, & prospicere, an cura animarum rectè exerceatur, ergo habet ius examinandi Curatos: quia recta administratio Sacramentorum, præsertim Pœnitentiæ, & animarum cura, requirit scientiam, quã proinde Episcopus per examen potest in illis investigare. Ita Sancius *select. disp.* 50. p. 4. tr. 4. ref. 59.

Parochus an dare possit aliquando licentiam Religioso predicandi in sua Ecclesia?
18 Parochus dare potest bis, aut ter licentiam Regulari docto, gravi & noto, alias non approbato in illa diocesi, ad prædicandum in sua Ecclesia, maxime si sit in itinere. Ita Portellius V. *Predicatorum, num. 2. part. 4. tract. 4. resol. 21. §. Notandum.*

P A T E R.

De Patre quoad Testamentum, vide *verb. Testamentum.*

Pater an possit castrare filium consentiens?
1 Pater secundum Salonium in 2. 2. tom 1. qu. 65. art. 1. contr. 2. castrare potest filium consentientem, si absit periculum vitæ, vt voce & cantu Ecclesiæ deseruiat. Sed illum impugnat Tannerus in 2. 2. *disp. 4. quest. 8. dub. 1. num. 101.* propter pericula & incommoda, quæ hinc sequi solent, & quia cantus pueri non est tanti momenti, vt ob illum frustretur finis à natura ad eum intentus, qualis est generatio, cum id neque ad vitandum periculum animæ in Sacris Canonibus permittatur *part. 3. tract. 5. ref. 38.* Quia enim homo non est dominus suorum membrorum, non potest aliquod membrum sibi, vel filio abscindere, nisi id requireret salus, & conservatio totius corporis alias perituri, vt docet D. Thomas 2. 2. *quest. 65. art. 1. & DD. communiter, necessarii momenti est excellentia*

vocis, aut honor & sustentatio apud Principes, vt pro ea debeat membrum abscindi, vt vult Pasqualigus *dec. 498.* Præsertim quod eunuchi venere plurimum torquentur, & maximo salutaris periculo sunt obnoxii p. 6. 1. 8. ref. 36. & obiter in t. 6. ref. 35 §. Sed quia.

2 Pater in gravi sua necessitate constitutus potest filios vendere, permutare, aut quocumque alio contractu alienare, iure natura, & Cæsareo. Deveniente verò deinde patre ad pinguem fortunam cogi potest, vt filium, quem ita vendidit, redimat. Quod tamè intelligitur, dum filii sub patria sunt potestate: Factis enim filii sui iuris, vel coniugatis, vel Clericis, licet ob id non egredierentur patriam potestatem non tamen possent à patre vendi. Nunquam verò filius de iure Cæsareo vendi potest à matre: quia filius de eodem iure non est sub matris potestate, vt affirmat Gloss. *leg. 2. C. de patr. qui filios suos distraxerunt* & Anus Pinelus *ad rub. C. de bon. mater. part. 2. nu. 23.* Licet secus sit de iure natura. Dubium est, utrum si occurrat æqualis Patrinescitas cum nimia paupertate, & egestate, aut etiam maior, vt si Pater in servitutem sit redigendus, aut occidendus, aut mutilandus, nisi filium vendat, fas sit Patri filium vendere. Glossa citatur, quam Covarr. 3. *var. ref. c. 14. n. 4.* & alii sequuntur negat, quoniã, inquit, lex citata, solum concessit facultatem in casu nimie paupertatis, & egestatis. Placet tamen magis sententia Pinelli *loc. cit. n. 22.* contrarium affirmantis p. 7. ref. 8.

3 Pater potest cogere filiam impubertem intrare Monasterium, vt ibi educatur, sicut cogere potest puerum vt eatur ad scholam, vel artificium, & pueri tenentur illi obedire, quia in illa ætate nõ est causa educationis, vt ait Suarez *de Relig. tom. 3. lib. 5. c. 2. n. 15.* & in speciali parentes habent ius offerendi filios impuberes Religioni sine eorum consensu, cap. *addidisti, 20. qu. 1. posse.* Ita Portellius *add. ad V. Clausura Monasterium, num. 4.* & alii contra Megalium 2. 2. *ref. 257. n. 5. p. 2. t. 1. §. ref. 56. & part. 4. tra. 4. resol. 42.*

Et illum vendere, permutare &c. constitutus in gravi necessitate. Potest dummodo filius non sit sui iuris, cõiugatus, vel clericus. Non tamè id potest mater de iure Cæsareo. Secus de iure natura. Quid si æqualis, aut maior necessitas occurrat cõ paupertate, aut egestate?

*Puberem,
non item.*

4 At verò puberem cogere non potest sine peccato mortali, etiam ad manendum in Monasterio cum habitu seculari vsque ad occasionem nubendi; quia vt bene notat Suarez de Relig. tom. 3. lib. 5. c. 9. dub. 4. fœminæ maioris ætatis in his, quæ ad statum animæ pertinent, sui iuris sunt, & idè non possunt compelli ad tam arctam custodiam, & rigidam clausuram. Nisi id ad aliquod breve tẽpus conferretur moraliter necessarium ad illatam custodiam & decetiam. Et in hoc omnes conveniunt. part. 2. tr. 5. ref. 56. 5. Quid ego, in fine.

*Sub pœna
excommu-
nicationis.*

5 Quoniam verò Tridentinum sess. 25. c. 18. excommunicationem iniungit cuiicumque personæ, quæ mulierem cogeret Monasterium intrare, habitum suscipere, aut profiteri, dissident Doctores, an pater cogens filiam puberem ingredi Monasterium, non in ordine ad monachandum, excommunicationis incurrat? Nam Suarez ubi sup. putat non incurrere, & Concilium loqui de illo tantum ingressu, qui à parentibus per se ordinatur ad habitus susceptionem. Rodriguez in sum. tom. 2. c. 8. num. 9. ait, loqui etiam de ingressu coacto cum animo, vt postea habitum suscipiat sine suasionibus Monialium, sive alia via, quamvis exterius aliam causam sibi fingat. Sed ego cum Barbosa de por. Episc. p. 3. alleg. 104. n. 5. & aliis existimo, incurri etiam si vis incutiatur ad ingressum cum animo solius eustodiæ, aut educationis: quia Concilium distinctivè loquitur (ad ingrediendum Monasterium, vel ad suscipiendum habitum, &c.) in distinctivis verò sufficit veritas alterutrius patris Et bene Concilium anathemati subiecit cogentes ad ingressum, quia puellæ semel ingressæ, ob veterandiam fœmineam, vel preces Monialium habitum inuite suscipiunt. Veruit verò Concilium non solum directam coactionem, sed etiam in directam vt si pater malè tractat filias in victu, vestitu, verbis, &c. Non autem infligit excommunicationem incutiens tantum solum reverentialem, aut adhibentibus preces importunas, anteponendo convenientiã, difficile matri-

monium &c. qualis est praxis Ecclesiæ, vt ait Portellius add. v. Moniales, num. 11. quia hæc non est vera coactio. Et idè Sacra Congregatio apud Villalabos p. 1. tr. 17. dub. 31. n. 11. declaravit, non incurrere censuram patrem, qui familiam relinquit hæredem eum pacto, vt Monasterium ingrediatur, & si tenuerit, tunc hæreditari succedat Monasterium, subtractis pro filia necessariis alimentis; quia hæc ad est inductio per vim, sed per modum concupiscentiæ. p. 2. tr. 15. ref. 56.

6 Tenetur autem pater dare filiis alimenta. Et Fagundez in dec. tom. 1. lib. 4. c. 4. n. 5. ait, quod filius Magnatis, cui pater non vult alimenta præbere secundum statum, possit sine mortali ducere uxorem divitem, & nobilem, licet genere aliquanto inferiori, inuito patre. Regulariter verò peccare mortaliter, etiam si ducat æquè nobilem, quia non obedit patri in re gravi: ego autem in hoc contrariam sententiam doceo cum Trullench in decal. tom. 1. l. 4. c. 1. n. 13. quem etiam docuimus verb. Matrimonium. n. 11. p. 6. tr. 7. ref. 21. Et cum eodem c. 4. dub. 2. n. 22. existimo, patrem teneri dare filiis spuris, non solum alimenta, sed etiam dotem, p. 11. tr. 4. ref. 25. si sit Clericus, & stante constitutione Pii V. licet quoad dotem, in cuius solutione maius patri incommodum, & prolixo scandalum emergit, probabilis sit negativa sententia. Molina de iust. tom. 2. disp. 224. num. 22. Præsertim, quod dos inserviat ad alendam familiam filiarum, ad quod pater non tenetur. Ibid. ref. 28. & p. 10. tr. 15. ref. 39. in fine. Et nihilominus potest instituere heredem uxorem filii spurii, vel maritum filiarum spuriarum. lb. 5. Nota tamen.

7 Pater non tenetur cogere filios ad ieiunandum tempore præcepti, ita vt si non ieiunent, debeat e domo eicere, vt docuit Ledesma to. 1. tr. 27. c. concl. 6. quia hoc nimis durum esset, sed tenetur lege charitatis curare, vt ieiunium servant, & non servantes corrigere. Ita Vega to. 1. c. 14. cas. 27. qui addit debere illis negare cœnam, quamvis obiecerint, id illos facere ex avaritia. p. 1. tr. 9. ref. 18.

8 Pater

Pater non debet con-
fiteri Curam
V. Excommunicatio, n. 4.

9 Pater non debet ab Inquisitoribus
constitui curator filii minoris processa-
ti contra Gomez lib. 3. c. 1. n. 64. p. 4. tr. 6.
ref. 31. §. Nota etiam.

10 Pater cohabitans cum filio Cleri-
co, gaudet eius privilegio h. c. de Episc.
filio Cleri- & Cler. de non hospitando milites, ita
co exceptus ut nec teneatur contribuere in pecunia,
est ab onere quia privilegium alicui concessum ex-
hospitandi tenditur ad eius socios. Ita Riccius parte
militis. 3. resolutione 28. num. 1. & 2. parte 4. tract. 1.
An sicut de ref. 32.

11. An pater dives exponens filium
ponat filium hospitali ex iusta causa, teneatur hospi-
tali restituere expensas. Vide V. Restitue-
tioneatur re, n. 30. circa medium.

Pater irritare potest vota filiorum
Peccat pa- impubertum. Vide V. Votum laxatio. Et pater
ter filium non potest castrare filium propter
castrando. vocem sine peccato mortali Diana & a-
lii parte 9. tr. 8. ref. 45. §. Deinde.

monium; quia annui census inter immo-
bilia computantur, Clementina, Ex iui.
§. Cumque annui redditus, de verb. signif. p.
9 tr. 8. ref. 25.

3 Patrimonium Clerici, illi à patre
donatum, ut posuit ordinari, supputan-
dum esse inter bona legitima affirmant inter bona
Bonacina tom. 3. disp. 1. quast. 19. punct. 1. §. Legitima
1. num. 14. Covarruvias, in cap. Raynaldus.
de testam. §. 5. num. 7. & alii: repugnat e-
nim æquitati naturali, inter filios non
servari æqualitatem. Negant verò vi-
genti quinque Doctores, quos allegat
Barbosa de potest. Episc. part. 2. alleg. 19. nu.
69. Quia bona prædicta filio concessa
sunt pro alimentis necessariis: at ea,
quæ sic conceduntur, ut potè concessa
ex causa necessaria, non computantur
in legitimam, ut tradunt Surdus de Alim.
tit. 8. quast. 57. num. 2. & 9. quast. 34. in
princ. Molina de iust. tract. 2. disp. 302. & a-
lii. Ego tamen puro negativam senten-
tiam esse communiorem; affirmativam
verò probabiliorem, cui magis adhæ-
reo p. 9. tr. 8. ref. 24.

PATRIMONIUM.

Quid de bonis patrimonialibus Clerici censendum?
Bona patrimonialia Clerici, ad
quorum titulum ordinatus est,
inter Ecclesiastica bona computantur,
gaudentque privilegio fori, non quia
Ecclesiastica sint, sed quia sunt bona
per se Ecclesiastica. Vide Gratianum
discept. forens. cap. 159. n. 27. Menochium
de recuperand. possess. rem. 15. n. 21. Cevallos.
Commun. quast. 327. & Cenedo pract. qu.
1. quast. 11. à n. 5. p. 9 tr. 8. ref. 23. vers. Et
tandem.

2 Patrimonium Clerici fundati pos-
se in censu redimibili negat Vgolinus de
potest. Episc. cap. 26. §. 10. n. 2. & §. 12. num. 3.
cum Bonacina de Sacram. disp. 8. quast. 7.
n. 32. Quia venditor potest
illum remidere, quo casu fit res mobi-
lis, quæ non sufficit ad patrimonium.
Sed optime Azor tom. 2. lib. 3. cap. 14. quast.
7. Castro Palaus tom. 4. tractat. 17. disp.
unica punct. 11. numero 9. & alii asserunt
censum redimibilem sufficere ad patri-
Summa Diana.

PATRINUS.

Inter solemnitates in Baptismo,
& Confirmatione requisitas est
interventus patrini, de quo aliqua di-
cenda sunt.

Et quidem quoad patrinum Bap-
tismi putat primo Zambranus de cas.
mort. cap. 1. de Sac. Bapt. dub. 18. n. 17. illu-
esse necessarium tam in Baptismo so-
lemni, quam in privato, ut fit domi tem-
pore necessitatis: quia, ait ipse, patrinus
non tam pertinet ad solemnitatem Bap-
tismi, quam ad instructionem baptiza-
ti, eiusque spirituales regenerationem.
Et præterea, cum nullus contingat
Baptismus ita privatus, saltem in pueris,
ut non sit, qui illum teneat, credendum
est, Ecclesiam in quocumque Baptismo
patrinum exigere. Sed ego puro cum
Henriquez lib. 2. cap. 18. nullum esse præ-
ceptum de adhibendo patrino in casu
necessitatis; quia id non est credendum
Siff de